

σφῆς ξύδι, βάλε ἓνα ἀπ' αὐτὰ εἰς μίαν λεκάνην καὶ καμπόσον κρασί, ἀνάλυσέ το, νὰ γένη ξύδι καλῶτατον.

Βάλε τρεῖς λίτραις ξύλου ἀπὸ σουρβιάν, νὰ ᾔ-
 ραι πράσινοι, βάλε το εἰς τὸ βαρέλι, ὅπου ἔχει
 τὸ κακόκρασον, καὶ καμπότον προζύμι μέσα, νὰ
 γένη ξύδι, ἢ στούπισε πεντέξῃ κεφαλαῖς σκέρδον,
 σμίξε το μετὰ τὸ κρασί, νὰ γένη ξύδι. Βάλε εἰς
 μίαν λεκάνην ξύδι ἀψύ, ἓνα ψωμί ἀπαλόν, γὰ μο-
 σκέψη. ἔπειτα ξήρανέ το, κάμε το, ἀλεῦρι ἔπειτα
 βάλε τέσσερες οἰγγίας Ὑσσωπον, καὶ ἄλλαις τέσ-
 σερες προζύμι βάλε τα καὶ τὰ τρία εἰς τὸ ἀγγεῖον
 ὅπου ἔχει τὸ κρασί, νὰ γένη ξύδι. Φθάνουσιν ἢ
 ἐρμηνεῖαι, ὅπου ἐγράψωμεν, καὶ ἄς προκρίνη πᾶς
 εἰας ὁποῖαν ὀρέγεται, καὶ ἄς εἰποῦμεν ἄλλα ἀνα-
 γκαῖα πράγματα, διὰ τὴν κυβέρνησιν καὶ ἰατρείαν
 τοῦ σώματος, καθὼς εἶναι τυπωμένα παλαιόθεν,
 καὶ ἤρξαμεν καὶ ἡμεῖς μερικὰ μετὰ τὴν πολυπειρίαν
 καὶ παιδείυσιν.

Διὰ νὰ πιάσῃς Πετούμενα ἄγρια.

§. 112. Βράσε ρακὶ μετὰ σπόρον κωνείου (Cicuta)
 εἰς ἓνα χάλκωμα κρασί, καὶ βάλε μέσα σιτάρι, ἢ
 ἄλλο σπορίσιμον, εἴτι τρώγουσι τὰ πετεινὰ ὅπου
 θέλεις νὰ πιάσῃς, καὶ ὅταν βράσῃ αὐτὸ τὸ σιτάρι,
 ἢ εἴτι ἄλλο εἶναι, εὐγάλε καὶ ρίξε το εἰς τὸν τόπον
 ἔπου ἀραδίζουσι τὰ πετούμενα καὶ ὅταν τὸ φά-
 γουν, ἀπομένουν ὥραν πολλὴν ὡς νεκρά καὶ ἀκίνη-
 τα, καὶ τότε τὰ πιάσεις εὐκολώτατα.

Βάλε ἀρσενίκι εἰς τὸ νερόν, νὰ λύσῃ καὶ εἰς
 αὐτὸ τὸ νερὸν βράσε σιτάρι, ἢ κεχρί, ἢ ἄλλο εἴτι

θέλεις σπορίσιμον, καὶ ρίξε το ὅπου συνάζονται, καὶ ὅσα τὰ φάγουν, δὲν ἔμπορουν γὰ πετάξουν.

Στέπισον κώνειον, ἤγουν τζικοῦτα, τὰ δισκύαμον, καὶ εἰς τὸν ζωμὸν αὐτῶν βάλε τρυγιάν, ἤγυν λάσπη καλοῦ κρασίου, καὶ εἰς αὐτὰ μύσκευε σιτάρι, ἢ ἄλλον καρπὸν, καὶ ὅσα τὰ φάγουν μεθύουσιν· ἀμὴ ἄς κάμνη εἰς αὐτὸ ὁ καρπὸς ἡμέρας δεκά· τὸ ὅμοιον κάμνει ὁ ζωμὸς τοῦ χελιδονίου μετὴν τὴν λάσπην, ἢ καὶ εἰς αὐτὴν μόνον γὰ κάμνη ὁ καρπὸς μίαν ἑβδομάδα.

Διὰ γὰ κυνηγήσης Ὀψάρια.

§ 113. Κάμε ἓνα φατᾶρι μετὴν γυαλία, ἢ κρύσταλλα, μετὴν τρόπον ἐποῦ γὰ μὴν ἔμπορῇ γὰ εἰσελθῆ μέσα ἢ θάλασσα, ἤγουν κάμε τὸν πάτον τοῦ ξυλινον, καὶ μετὴν βίδα γὰ στρουφίξῃ στενὰ ἄς εἶναι τὸ χέρι του, τουτέστιν ὁ τόπος ὅπου βάνεις τὴν λαμπάδα, ἢ λυχνάριον, εἰς τὸν ὁποῖον βάλε κομμάτι μέλυβδον, διὰ γὰ βουλᾶ τὸ φανάρι, τὸ ὁποῖον ἄς εἶναι ἀπὸ πάτω καλά φραγμένον, καὶ ἄς ἔχη ἓνα κερκέλλι, γὰ τὸ δένης, καὶ ὅταν θέλῃς γὰ ψαρεύσης, κατέβαζε το εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τότε συνάζονται εἰς τὸ φῶς ὅλα τὰ ὀψάρια· μόνον ἄς εἶναι ἰσχυρὰ σκοταδι, καὶ τότε βάλε τὰ δίκτυα γὰ πιάσης ἀμέτρητα.

Ἐπαρε κομμάτι πανὶ σκαρλάτον, ἤγουν κόκκινον, γὰ ἦναι ὡσαν μίαν γλῶσσαν· ἀλειψέ το μετὴν λαδι τῆς Βαλεριάνας, τοῦτο εἶναι ἓνα χέρτον ὅπου τὸ ἔχουν εἰς τὰ σπετζιρία· ἑλληνικὰ τὸ λέγουσι φαῖ· καὶ κρέμασε αὐτὸ τὸ πανὶ εἰς τὸ ὄρμιδι, συμμά εἰς τὸ ἀγκίστρι, καὶ ὅσαις φοραῖς τὸ κατέβασεις, δὲν ἔρχεται ἄδειον.

Κοπάνισε καμπόσην Βαλεριάναν, ἢ γουν ἀγρίαν νάρδον· καὶ βάλε την εἰς τὰ δίκτυα, ἢ εἰς τὸ κοφίνι, ἢ εἰς ἄλλο ἐργαλεῖον ἐποῦ ψαρεύεις, ὅτι αὐτὸ τὸ χορτάρι ἔχει μίαν μυρωδίαν, καὶ τρέχει τὸ ψάρι ὅπου τὴν γροικῆσει ὡς μεθυσμένον.

Στούπισον τιθομάλον, (Titimalo) ἢ χελιδόνιον, καὶ ρίξετο εἰς τὰ νερά νὰ συναχθῇ ὅλον τὸ ψάρι πάραυτα· καὶ εἰς αὐτὴν ἀλείψης τοὺς πόδας σου μετὸν ζουμὸν αὐτοῦ τοῦ χόρτου τιθομάλου, σὲ τριγυρίζουν τὰ ὄψαρια νὰ τὰ πιάιης σχεδὸν μετὰς χεῖράς σου, ἢ μετὴν πόχην.

Ἐπαρε χέρτον ἐποῦ λέγουσι λαβάντα, κοπάνισέ το μετὰς πέτραις, καὶ ρίξετο εἰς τὴν θάλασσαν νὰ συναχθοῦν ἅπαντα.

Κοπάνισέ μίαν κουρούναν, ἢ ἄλλο πετεινὸν, ἢ καὶ ὄρνιθα, μετὰ χοντρήν ἄμμουδα ἕως νὰ λύσουν τὰ κόκκαλα τῆς κουρούνας· καὶ ἄς ἔχη ἕσω της ὅλα τὰ ἐντόσθια διὰ νὰ πάρῃ ἢ ἄμμος τὴν βρωμὴν τοῦ κρέατος· καὶ τότε σκόρπιζε καμπόσην εἰς τὸ πέλαγος εἰς ἐκείνους τόπους, νὰ γροικῆσεν τὸν βρωμὸν τὰ ὄψαρια· καὶ εὑρετόπιν πιδέξιον τὰ κάθισαι μετὰ τὸ καλαμίδι, καὶ δόλωνε ἀπὸ τὸ στήθος τῆς κουρούνας ἢ ὄρνιθας, καὶ πιάνεις σαργοὺς ὅσους θέλεις· μόνον ἄς εἶναι καμπόσον θωλά τὰ νερά, ἢ νύκτα, νὰ μὴ φαίνεσαι.

Διὰ νὰ κυνηγήσης Λύκους, Ἀγριογούρουνα, καὶ ἕτερα Ζῶα ὅμοια.

§. 114. Ἐπαρε μίαν κοιλίαν προβάτου, ἢ ἄλλου ζώου, καὶ κάμε της μίαν τρύπαν, καὶ σύρνε την κατὰ γῆς εἰς τὸ δάσος, ἢ εἰς τὸν κάμπον ἕνα μίλι πε-

ρισσότερον· και τότε κάμε την κομμάτια, και ρίξε τα τριγύρου εκεί όπου είσαι κρυμμένος με το τουφέκι, και τότε ήμπορείς να σκοτώσης από ταυτα, με τους συντρόφους σου.

Να κάμης να γεννουν καθ' ήμεραν τα ορνιθα.

§. 115. Δίδε τους να τρώσι ρίζι με την φλοιδαν, και τα άνθη της ατζικνίδας, και εάν δεν ήναι άνθη, ας τρώγουν ταίς κορφαίς της· ή σχίσε την ορνιθα εις το καπούλλι αποκάτω, και ειγένει μία φουσκαλίδα ωσαν λεπτόκαρον· και ανάσπασον εκεινην την φούσκαν, και ράψε το σχίσμα, και γεννα καθ' ήμεραν ή ορνιθα.

Βράσε το βρωμάρι, ή κριθάρι, ή ο, τι άλλο ταγίζεις τας ορνιθας, με τον σπόρον της ατζικνίδας, ήτις είναι χορτον γεμάτο αγγίδαις λεπταίς· και με τον καρπόν αυτον (κάν σιτάρι ήναι καν άλλο γέννημα) τάγιζε τας ορνιθας, να γεννουν καθ' ήμεραν.

Δια να κάμης ε'ς ένα μαχαϊρι, ή εις άλλο σίδηρον Γράμματα.

§. 116. Ε'παρε κερι καινούριον φτενον ωσαν μαχαϊρε, και γράψε απάνω εις αυτο το κερι ειτι θέλεις με ένα μουρωτο σίδηρον, επειτα βρέξε τα Γράμματα εκεινα με ένα νερον, όπου το λέγουσιν οι Ιταλοι ακουα φόρτε· και τότε ουτως υγρον βαλε το κερι όπου θέλεις να χαραχθουσι τα Γράμματα, ή εις ε τουφέκι, ή εις ε πουνιαλον, ή άλλο σιδηρειον εργαιον, και εως ωρας κδ. εγχαράσσονται.

Νά λαμπρύνης Εικόνα, ἔπου νά ἦναι παλαιά χαλασμένη, καί δέν φαίνονται τὰ πρόσωπα.

§ 117. Βράσε κατασταλακτὴν, ἦγουν αλουσάν δυρατὴν, νά ἦναι ἀπὸ στάκτην κλημάτων ἢ δρυός, λίτραν μίαν, καί μίαν οὐγγίαν βοίρβερον, τήλιν, (Fien Greco) καί ἄλλην μίαν οὐγγίαν λιόσπερον, τὰ ὅποια ἔλα ἀντάμα ἄς βράσουν καλά, ἕως νά φυράσῃ τὸ ἕνα τρίτον. Ἐπειτα βρέξε εἰς αὐτὴν τὴν αλουσάν ἕνα σφουγγάρι πατρικόν, καί στίψε τὸ, νά μείνῃ μόνον ὀλίγη ὑγρασία καί μετ' αὐτὸ τρίψε ἑλαφρὰ τὴν εἰκόνα, ἢ κάρδον, ἢ γραφὴν παλαιάν εἰς μεμβράϊνον, ὅπου δέν ἀναγνώσονται τὰ γράμματα, ἢ εἴτι ἄλλο πράγμα θελεις νά καθαρίσῃς, καί ἀφ' οὗ τὸ πλύνῃς μὲ τὸ σφουγγάρι πιδέξια, ἄφες τὸ νά στεγνώξῃ, καί τότε κόψε εἰς τὴν μέσσην ἕνα κρεμμύδι, καί τρίψε τὴν εἰκόνα μετ' αὐτὸ ἑλαφρὰ μὲ λεπτότητα, καί γίνεται ὡς καινούρια.

Διὰ ἐκείνους ἔπου εἶναι περίσσα ἔμφοβοι.

§. 118. Ὅσοι εἶναι πολλὰ φοβιτζάρου, καί δειλιοῦσι τὴν νύκτα νά μείνουν μοναχοί, ἄς τράγουν ἀντράκλαις συχνά, ἦγουν γλυστρίδας, ὅπου κάμνουν σάλαται, καί ἄς ταῖς βάρουν καί εἰς τὸ στῶμα, καί ἄς ταῖς βαστοῦν καί ἀπάτω τους, νά τοὺς ἐγγίξουν κατάσαρκα, καί οὕτως ἀπὸ τὸν περίσσον φόβον λυτρῶνονται.

Νὰ ἀφανίσῃς ταῖς Κόνιδες.

§. 119. Στούπισε τὸν χόρτον ὁποῦ λέγουν ἰπερικόν, καὶ φράγγικα περφοράτα, καὶ μὲ τὸν ζουμόν του σβύσε ἀσβέστην, καὶ τρίψον τὰς τρίχας σου μετ' αὐτὸ εὐ ψοφήσουν· ἢ στούπισε τὸν σπορόν τῆς ἀτζικνίδας, κοπάνισέ τον κηλά· βάλε τον εἰς τὸ ξύδι νὰ κάμῃ ἕνα μερόνυκτον, καὶ πλύνε πρῶτον μὲ ἀλουσάν τὸ κεφάλι σου· ἔπειτα ἀφ' οὗ στεγνώσῃ ἀλειφέ το μὲ τὸ ἀνωθεν ξύδι, καὶ ἀφανίζονται.

Διὰ νὰ ψοφήσουν οἱ ψύλλοι.

§. 120. Κάμε λάκκαν εἰς τὸ μέσον τοῦ οἴκου, κόψε ῥοδοφάνην, βάλε εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐκεῖ μαζάρονται ὅλοι οἱ ψύλλοι, καὶ ζεμάτισον αὐτούς.

Βράσε Ἀψίνθιον, ἢ ρίζαν Ἀγριαγγουρέας, ἢ σπέρρον σινάπεως, καὶ ῥοδάφνην, καὶ βάλε τα νὰ μωσκεψουν, καὶ μὲ τὸ νερὸν αὐτῶν ῥάντισον τὸν οἶκον, καὶ φύγωσιν.

Ἡ βράσον ἐλλέβορον μελανόν, ἢ γουρ σκάρφην, ἕως νὰ φύρῃσιν τὰ δύο τρίτα, καὶ ῥάντιζε τα ψοφήσουν ὅλοι.

Ἀλειψον ἕνα ῥαβδί, ἢ ἄλλο πρᾶγμα εἴτι θέλεις μὲ ξοῦγγι τράγου, ἢ ἀλουποῦς, ἢ ἀκανθοχοίρου, βάλε το εἰς ἕνα τρίπον, νὰ συναχθῶν εἰς αὐτὰ ὅλοι οἱ ψύλλοι.

Βράσε λουμπιάρια μὲ νερὸν καὶ ἀψίνθια, καὶ μὲ τὸ θερμὸν αὐτῶν ῥάντισε τὸν οἶκον νὰ φύγωσιν.

Γέμισον ἕνα σκουτέλι αἶμα τοῦ τράγου, ἢ ἀκκί-

Θοχοίρου, βάλε το ἀποκάτω εἰς τὸ στῶμα, καὶ ἐκεῖ ὅλοι συνάζονται.

Ἐπαρε γάλα γαδάρας, καὶ βρέξον μετ' αὐτὸ εἰ-
τι θέλεις, καὶ συνάζονται ἢ πάλιν κρέμασαι εἰς
τὸ σπῆτι κωλοφωτίαις (Lucciole), νὰ μὴν εὔρε-
θοῦσιν εἰς ἐκεῖνον τὸν οἶκον φύλλοι πώποτε.

Ἐτι ἀλειψε μίαν κέλλαν χαρτὶ ἄσπρον μετρε-
μεντίνα, καὶ βάλε το εἰς τὴν μέσην τοῦ σπητιίου,
νὰ τὸ εὔρης τὸ ταχὺ ὀλομαυρον ἀπὸ τοὺς φύλλους,
ὅτι ὅλοι καθίζουν ἀπάνω, καὶ δὲν ἠμποροῦσι νὰ
ξεκολλήσουσιν.

Διὰ νὰ ψοφήσου Ποντίκια, καὶ Μύρμηγκες.

§. 121. Τρίψε σκάρφην, κάμε τὴν σκόνιν, ἀνα-
κάτωσέ τὴν μετ' ἀλεῦρι· δός τοὺς νὰ φάγουσι, καὶ
ψοφοῦσιν· ἢ πάλιν, ἔπαρε ἀγριαγγουράς ρίζαν,
σκάρφην μαύρην, σπύρον σελίνου, ἀλεῦρι, ρίγα-
την, καὶ μελάνθιον· ὅλα αὐτὰ ἀντάμα ἀνακάτω-
σε μετ' ξύδι, καὶ ξήρανέ τα, καὶ θυμιάζε μετὰ ταῦτα
τὸν οἶκόν σου, νὰ φεύγουσι τὰ ποντίκια· ἢ ἔνωσον
μετ' ζυμὰρι σιδήρου ρίνισμα, καὶ ὅσοι τὸ φάγουν
ἀπολοῦνται.

Ἐπαρε κολουσαύραν, καύσε τὴν, καὶ κάμε τὴν
σκόνιν, τὴν ὁποίαν βάλε ἀπάνω εἰς ἀναμμένα κάρ-
βουνα, μετ' καρῖδια κοπανισμένα, καὶ τότε ὅσα Πον-
τίκια ἀκούσουσιν αὐτὴν τὴν βράμαν φεύγουσι.

Βάλε καμπόσους Μύρμηγκες εἰς τὰ κάρβουνα,
θυμιάσε τὸ σπῆτι νὰ φεύγουσιν οἱ ἐπίλοιποι.

Ἐπαρε τοῦ κεδρου τὸ θυμίαμα, καὶ ἀνάλυσε
το, ἀλειψε ταῖς τρύπαις τῶν μυρμηγκῶν, καὶ ἀ-
φανίζονται.

Ἡ κάπνισέ τους με τὴν ρίζαν τῆς ἀγραγγουρίας, νὰ φύγουσιν.

Διὰ τοὺς Κώνωπας.

§. 122. Τοὺς Κουνούπους φθείρουσιν αἱ τρίχες τῶν ἀλόγων, νὰ ταῖς κρεμάσῃς εἰς τὴν πόρταν, καὶ μέσα εἰς τὸ σπῆτι.

Κοπάνισον Κύμινον, ἀνακάτωσέ το με ἄσπρον κρασί, καὶ ράντισε μετ' αὐτὸ τὰ παράθυρα, καὶ δὲν ἔρχονται μέσα ἢ ἀλείψε μετ' αὐτὸ τὸ χόρτον τὸ πρόσωπον, καὶ τὰς χεῖρας, καὶ πόδας σου, νὰ μὴ σου ἐγγίξουν ὀλότελα.

Διὰ τὰς Μύιγας, καὶ Ψείρας.

§. 123. Στούπισε Ἀψίνθιον με γάλα ἀγελάδας, καὶ βράσε το καλά· ἔπειτα βάλε το εἰς ἓνα σκουτέλι, καὶ ὅσαις τοῦ ἐγγίξουσι ψοφοῦσιν.

Ὀρίγανον κοπάνισον, ἀνακάτωσε με χολὴν χοίρου, καὶ ράντισε μετ' αὐτὸ τὸ σπῆτι, νὰ φύγουσιν.

Ἡ κρέμασαι τὸ βράδυ ρεβυνθίαις χλωραῖς ἀφ' οὗ φάγῃς τὸν καρπὸν, καὶ εἰς αὐτὰς καθίζουσι τὴν νύκτα ὄλαις, καὶ κάψεταις.

Διὰ νὰ μὴ κάμῃς ψείραις τρῶγε κάθε ταχὺ ψωμί με τὸ λάδι βρεγμένον.

Ἐνα χόρτον εἶναι ὅμοιον τοῦ θυμου· ὅπου τὸ λέγουσι οἱ ἰατροὶ στοιχὰς ἑλληνικὰ, καὶ φραγγικὰ (Stecade), τὴν σκόνιν ἐτούτου ἔρωσον με λάδι καὶ ξύδι, καὶ ἀλείφου νὰ ψοφήσουσι.

Διὰ τοὺς τοὺς Κορέους.

§. 124. Βράσε ἀπύρι, ἤγουν τιάφι μὲ νερόν, καὶ ζεμάτισε τὰ σανίδα.

Ἡ ἔνωσον χολὴν προβάτου μὲ λάδι, καὶ ἀλειψέτα, νὰ ψοφήσουν.

Ἡ βάλε νερόν εἰς ἀσβέστην ἄσβυστον, καὶ χρίσε τὰ σανίδια πάραυτα ἐποῦ εἶναι ζεστός, καὶ ἀπόλλονται.

Τὸν ζουμόν τοῦ ἀγρίου Ἀγγουρίου νὰ ἐνώσης μὲ πίσσαν ἀναλυτὴν, νὰ ἀλείψης τὰ σανίδια τοῦ στρωμάτου φθείρονται.

Στούμπισε σκυλοκρέμμυδον, καὶ ἀνακάτωσέ το μὲ ξυδι, ἀλειψε τὸ κρεβάτι μὲ ἓνα σφουγγάρι, νὰ ψοφίσουσιν.

Ἡ τὴν χολὴν τοῦ ταύρου, καὶ τράγου ἔνωσον μὲ ξυδι, καὶ ἀλειψε τὸ στρώμα, νὰ ψοφήσωσιν καὶ ἂν θέλῃς νὰ μὴ γεννηθοῦσιν ἄλλοι πλέον, βίλε τοὺς πόδας τοῦ λαγοῦ, ἢ τοῦ λαφίου εἰς τὸ κρεβάτι σου, καὶ δὲν γίνονται.

Διὰ νὰ κάμῃς χαλούμια, ἤγουν γλώσσαις ἀπὸ τυρί.

§. 125. Ὄταν τυροκομήσης τὸ γάλα, καὶ κάμῃς τὴν μυζίθραν, ἀφ' οὗ τὴν ἐβγάλης ἀπὸ τὸ χάλκωμα, κόψε τὸ τυρὶ τὸ νωπὸν, ὅπου ἔκαμες τὴν ὠραν ἐκείνην, τὸ ὁποῖον μὴν εἶναι πολλὰ σφιγκτόν, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀφίνης ἐπιταυτοῦ μαλακώτερον, καὶ βάλετο πάλιν κομμάτια μικρὰ ἀπὸ τέσσαρες οὐγγίαις τὸ ἓνα μέσα εἰς τὸ χάλκωμα ὅπου ἔχει τὸν ὀρόν, ἤγουν τὸν χουμᾶν, ἢ τζύρον τοῦ γάλακτος.

καὶ τότε βουλοῦσι τὰ κομμάτια καὶ ὑπάγουν εἰς τὸν πάτον τοῦ χαλκώματος, καὶ σὺ βάλε πάλιν ξύλα εἰς τὴν φωτίαν νὰ ξαναβράσουν, καὶ ὅταν τὰ ἰδῆς νὰ πλεύσουν εἰς τὴν ἀπάνω μερὰν, ἐβγάλε τα μὲ τρυπημένην κουτάλαν, ἤγουν χουλιάραν, νὰ στραγγίζουν, καὶ βάλε τα εἰς ἕνα πινάκι ἢ λεκάνην παστρικήν. Τότε πιάνεις ἕνα καθ' ἕνα καὶ τὰ διπλώνεις πεντέξῃ φοραῖς εἰς τὴν χέρα σου, ἂν δὲν καίγεται, ἢ εἰς τὸ πινάκι, ὅπου εἶναι τὰ ἄλλα κομμάτια, διὰ νὰ πίπτῃ τὸ σύχουμον μέσα νὰ μὴ χάνεται, καὶ νὰ κρατοῦν καὶ τα ἄλλα ζεστά. Ὅταν τὰ ζυμώσης καλά, καὶ τὰ κάμης ὡσάν γλώσσαις, τότε τὰ βάνεις μέσα εἰς ἐκουρούπαν ἀλειφτήν, καὶ στιθάζεις τα, ἀμὴ νὰ τὰ ἔχῃς ἀλατισμένα, ἤγουν τέτες ὅταν τὰ μαλάσσης εἰς τὰς χεῖράς σου, νὰ ἔχῃς ἄλας ψιλόν, νὰ τοὺς βάνης ὅσον γνωρίζεις καὶ φθάνει τα, νὰ μὴ γένουν πολλά ἀλμυρά καὶ δὲν τρώγονται, οὔτε πάλιν ἀνάλατα καὶ βρωμίσουν, ἀλλὰ εἰς τὸ δίκαιόν τους· καὶ ἀφ' οὗ τὰ στιθάσης εἰς τὸ ἀγγεῖον ἐπιμελῶς, τότε βάλε μέσα καὶ τὸ σύχουμον, ὅπου ἐστράγγιζεν ἀπὸ ταῦτα. Ἄν δὲν σώσῃ νὰ τὰ σκεπάσῃ, βάλε καὶ ἄλλο ἀπὸ τὸ χάλκωμα, καὶ φύλαξέ τα· ἀμὴ πρόσεχε ἀκριβῆ, νὰ ἦναι παστρικός ὅποιος τὰ φθιάσῃ καὶ ἄνδρας εἶναι, καὶ γυναῖκα, ἤγουν ἂν ἦναι θυγὴ νὰ μὴν ἔχῃ τὰ συιήθεια, οὔτε νὰ ἔσμιξε μὲ ἄνδρα αὐτὴν τὴν ἡμέραν, εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀρσενικός, νὰ μὴν ἐνυπνιάσθῃ τὴν νύκτα πῶς ἐπέρνευε μὲ γυναῖκα, οὔτε καὶ ἐξυπνος νὰ τὸ ἔκαμεν, ὅτι εἰ ἂν ἐμολύνθῃ, χαλοῦσι τὰ χαλούμια, καὶ βρωμίζουσιν· εἰ δὲ καὶ εἶναι ἀμόλυντος, φυλάγονται ὅλον τὸν χρόνον, καὶ ὅταν τὰ τρώγῃς θαυμάζεις τὴν ροστιμάδα ὅπου

ἔχουσιν, ὅτι πλέον χρίζει ἀπὸ ταῦτα μία λίτρα, παρά τρεῖς λίτραις τυρὶ ἀπὸ τὸ συντρόφι τους. Μερικοὶ ἄνθρωποι τὰ εὐγάνουν ἀπὸ τὴν κουρούπαν, ἀφ' οὗ ἐργάσων, καὶ τὰ δένουν μὲ σπάγον καὶ τὰ κρεμνοῦσι, νὰ στυγνώτουν, καὶ τότε βαστοῦσιν ἕσον καιρὸν κρέμονται, καὶ ὅταν θέλουν νὰ τὰ φάγουν, τὰ ζεσταίνου ἐῖς τὴν ἐσχάραν, καὶ στάζου τὸν βούτυρον.

Πῶς νὰ φθιάσῃς ἐλέαις κολουμπάδαις νὰ εὐωδιάζουσι.

§. 126. Μάζωξέ ταις ἀπὸ τὰ δένδρον χεροπιαστὰ τὰ μὴ πληγωθῶσιν, καὶ νὰ μὴ ἦναι πολλὰ γενομένας, οὐδὲ περίσσα ἀγγουραις, ἀλλὰ εἰς τὸ δίκαιον, καὶ βάλε ταις εἰς τὸ νερὸν νὰ γλυκάνουσι καμπόσαις ἡμέραις, καὶ ἄλλασσε τὸ νερὸν δύο φοραῖς τὴν ἐβδομάδα. Ὅταν θέλῃς νὰ ταῖς ἀλατίσῃς, κόψε μαραθιαῖς ὁποῦ νὰ ἔχουσιν ἀκόμη τὸν σπόρον μεστωμένον· βάλε ταις εἰς ἡ γάλκωμα νὰ βράσουν καλὰ ἀντάμα μὲ τὸ ἅλας, ὅσον ἤθελες νὰ βάλῃς εἰς ταῖς ἐλέαις. Ἀφ' οὗ βράσῃ ὦραν πολλὴν, τὰ πάρῃ τὸ νερὸν ὅλην τὴν εὐωδιαν τοῦ μαράθου, κατέβασέ το καὶ ἔβγαλε ταῖς μαραθίαις, ρίξε ταις, τὴν δὲ ἄρμην ἄφησε νὰ σταθῇ μίαν ἡμέραν, νὰ καθαρίσῃ. Τότε πλύνε ταῖς ἐλέαις καὶ τὴν κουρούπαν ἢ τὸ βαρέλι, βάλεταις μέσα, καὶ τότε γύρε τὴν ἄρμην νὰ ταῖς σκεπάσῃ, καὶ σάρωνέ την μὲ ἕνα πλυμένον μινδῆλιοι, νὰ μὴν ὑπάγῃ μῆσα χῶμα, ἢ σκόνις ὀλίτελα· καὶ ἂν ἔχῃς καὶ μελι ἀνακατώσε μὲ τὸ ξύδι· βάλε μέσα νὰ γένουν εἰμορφότεραις· εἰ δὲ ἄς εἶναι καὶ δίχως, ἕτι τῶσον γίνονται ἰστικταῖς ἀπὸ τὴν μυρωδιαν τοῦ μαρά-

Θου, ὅπου χαίρεσαι νὰ ταῖς τρώγῃς· ἀμὴ ἄς εἶναι παστρικός ἔς τις ταῖς φθιάσει, καθὼς καὶ παρὰ ἡμῶν εἰς τὰ χαλοῖμια ἐγράψαμεν.

Πῶς κάμνουσι τὴν κομπόσταν.

§. 127. Βράσει κόκκινα σεῦκλα, ἤγουν παζὰ, τὰ ὅποια λίγουν εἰς τὴν Κρήτην κοκκινόγούλια, καὶ μὴ πολυβράσουν, ἀλλὰ ἄς κρατοῦσι καμπόστον, νὰ βαστάξουν πολὺν καιρὸν. Ἀφ' οὗ τὸ βράσης, ἐβγαλέ τα ἀπὸ τὸ ζομί νὰ στραγγίξουν εἰς ἓνα πιάκι ἢ λεκάνη, καὶ τότε ἔχε κοπανισμῆσον σινάπι καλὰ τριμμένον, ἤγουν σινάβρι, καὶ ἄλας ψιλόν, βάνε εἰς τὴν κουρῦπαν ἓνα πάτωμα σεῦκλα, καὶ ἄλας μὲ τὸ σινάπι ἔσον φθάει· ἀμὴ τὸ ἄλας ἄς εἶναι ὀλιγώτερον, νὰ μὴ γένου ἀλμυρὰ, καὶ ἀφ' οὗ τὰ βάλῃς ἔλα εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἔχε ἀνακατωμένον ξίδι δυνατὸν καὶ μέλι εὐμορφον, καὶ βάλε τους ἔως νὰ τὰ χῶσῃ. Οὕτως ἔχεις ὅλον τὸν χρόνον εἰς τὸν οἶκόν σου ἑτοίμην σαλάτα καλλίτερην μυριοπλασίως παρὰ ἐπειὴν ὅπου πούλου εἰς τὸν φόρον. Ἐὰν δὲν ἔχῃς κόκκινα σεῦκλα, ἄς εἶναι καὶ ἄσπρα, καὶ βάνε οὐ μόνον ταῖς ρίζαις, ἀλλὰ καὶ τὰ τρυφερά φύλλα· ἀμὴ βάλε τὰς ρίζας πρῶτον εἰς τὸ κουρούπι, καὶ τὰ φύλλα ὕστερα, διὰ τὰ φάγῃς αὐτὰ προτῆτερα, νὰ μὴ χαλάσθουν. Οἱ μόνον δὲ τὰ σεῦκλα, ἀλλὰ καὶ τὰ κράμβια, ἤγουν φυλάδες, καὶ κραμπολαχια κάμνουσιν εἰς τὸ ἅγιον Ὅρος μὲ τὸν ἀνωθεν τρόπον, καὶ βαττοῦσιν ὅλον τὸν χρόνον. Κάμνουσι καὶ μὲ ἄρμην μόνον τὰ ἄσπρα λάχανα, ἤγουν φρέα, καὶ τὰ λέγουσι λαχαναρμῖαι, ἀμὴ εἶναι ψυχρὰ περισσε καὶ ἀργ

Διὰ τοῦτο δὲν κάθομαι νὰ πειράζωμαι ἐρμηνεύων ἀχρηστά πράγματα. Κάμνουςι καὶ μὲ τὰ σταφύλια, τὰ ὅποια βάνουσι πρῶτον εἰς τὸν Ἡλίον, ἀφ' οὗ τὰ κέψουν ἀπὸ τὰ κλήματα, καὶ κάμνουν τρεῖς ἡμέρας· ἔπειτα ἔχουσι τριμμένον σινάπι ὡς ἄνωθεν, καὶ τὰ βάνουν εἰς τὸ παραβοῦτι, ρίπτοντες εἰς πᾶσαν πατοσίαν σινάπι ἀντὶς ἄλας, καὶ ὕστερα βάνουν κρασί μούστον, ἦγουν τὴν ὥραν ὅπου τὸ πατήσουν, καὶ σκεπάζουντα. Οὕτω βαστοῦσιν ὅλον τὸν χρόνον, καὶ εἶναι γλυκία· ἀμὴ καλλίτερα γίνονται ὅταν τὰ ζεματήσης νὰ τὰ κρεμάσης, καθὼς παράνω ἐγράψαμεν, ὅτι ἐκεῖνα ἀπομέρουσιν εἰς τὴν νοστιμάδα τους· ἀμὴ ὅποιος δὲν ἔχει ἀπὸ τὴν σκετάδα ἐκείνην, ἦγουν κορυχία, ἢ ἄλλα δυνατὰ σταφύλια νὰ βαστάζουσιν, ἐκεῖνος κάμνει σταφυλαρμίαν ἐξ ἀνάγκης, ὅπου γίνεται πᾶσα λογὴς καὶ δὲν σήπεται.

Πῶς νὰ κάμης Κάρβουνα νὰ βαστάξουσιν ὅλην τὴν Λειτουργίαν.

§. 128. Εἶδα τινὰς Ἱερεῖς ὅπου ἐπῆγαν νὰ λειτουργήσουσιν εἰς παρακλήσιον, καὶ ὅταν ἦτον εἰς τὸ Χερουβικὸν ἐσβυσαν τὰ κάρβουνα, καὶ δὲν εἶχασιν πῶς νὰ θυμιάσουσιν· διὰ τοῦτο γράφω ταύτην τὴν ἐρμηνείαν ὡς ἀναγκαίαν, καὶ μὴ με κατακρίνετε πῶς λέγω λόγια ἀκαιρα. Τὴν φλοῦδαν τῆς ὄρυος, ἢ καὶ ἄλλου δένδρου, ὅπου νὰ ἔχει φλοῦδαν χοντρήν, κάψε, καὶ βάλε εἰς τὸ θυμιατὸν τὰ κάρβουνα τῆς, καὶ ἀποπάνω καμπόσην στάκτην ζεστήν, καὶ ἐπαρέτα μέσα εἰς τὸ Ἅγιον Βῆμα, καὶ βαστοῦσιν ἕως νὰ λειτουργήσης καὶ νὰ μνημονεύσης με ταῦ-

τε, χωρὶς νὰ συγχίξῃσαι πᾶσαν ὥραν γυρεύοντας ἄλλα κάρβουνα. Εἰς δὲ καὶ δὲν ἔχεις φλοῦδαν δένδρου, κἂν ἂς εὐρίσκονται εἰς πᾶσαν Ἐκκλησίαν ἓνα καλῶς κληματέρᾳ κάρβουνα, ἐποῦ ἄπτουσιν ὀγλίγωρα· καὶ ἐξόχως εἰς ὄλαις ταῖς ἐνορίαις καὶ Μοναστήρια, διὰ νὰ θυμιάζετε εἰς τὸ Κατευθυνθῆτω τοῦ Ἑσπερινοῦ, καὶ εἰς τὴν ἐννέτην τοῦ ὄρθρου, ἢ γουν ὅταν ψάλετε. Τὴν τιμιωτέραν. Εἰς τὸν Ἀΐθωνα οὐ μόνον εἰς τὰ κοινῶς καὶ μεγάλα κελία, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς μικρὰς καλύβας ὅλοι οἱ Μοναχοὶ ἔχουσιν ἀπ' αὐτὰ τὰ κάρβουνα, καὶ θυμιάζουσι καθ' ἡμέραν εἰς τὸν Ἑσπερινόν, καὶ ὄρθρον ὡς ἄνωθεν. Καὶ εἰς τὸν Κόσμον ἔτυχα εἰσὲ πολλὰς Ἐκκλησίας πολλαῖς Ἑορταῖς, καὶ δὲ εἴχασιν ἀπὸ τὴν ἀναποδίαν τους κάρβουνα, νὰ θυμιάσουν τὸν Ἅγιον· καὶ τοῦτο εἶναι ἀμάρτημα ἀμελείας, καὶ ἀνευλαθείας· εἰς τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος ἐπιμελούμεσθαι νὰ μὴ μας λείψῃ τίποτας, καὶ εἰς τὸ Θεῖα ἔχομεν τόσῃν ἀμέλειαν.

Προσέχετε δὲ ὅσοι Ἱερεῖς ἐπληρώθητε νὰ κάμετε σαραντάριον διὰ τινὰ ἀπεθαμένον, νὰ τὸ λειτουργᾶτε μοναχὸν καθ' ἓνα ὄνομα, καὶ νὰ μὴ βάνετε πολλὰ, ὅτι κολάζεσθε διὰ τὴν πλεονεξίαν· ἐσὺ πέρνεις ἄσπρα φ. νὰ κάμῃς σαράντα λειτουργίας, καὶ ἔρχεται σου εἰς τὴν μίαν ιβ. καὶ λειτουργᾶς εἰς μίαν ὥραν, καὶ δὲν εὐχαριστεῖσαι, ἀμὴ βάνεις ὡς πλεονέκτης τρία ὀνόματα, καὶ πέρνεις διὰ μίαν ὥραν μ. ἄσπρα. Φυλάγεσθε ἀπὸ τοιαύτην ἀταξίαν, μὴν ἔλθῃ καιρὸς νὰ κλαίετε ἀνωφελεῖς· ἀλλὰ λειτουργᾶτε πρῶτον τὸ ἓνα ὄνομα, Ἅγιε Πνευματικέ, καὶ ἀφ' οὗ τελειώσης ἐκείνο, ἀρχίζετε τὸ ἄλλο σαραντάριον, διὰ τὰ ὠφελῆς τὰς ψυ-

χὰς περισσότερον, καὶ νὰ ἦναι εὐλογημένος ὁ κόπος σου.

Διὰ νὰ γλυκάνῃς ἀλμυρὸν Μαγέρευμα εὐκολα.

§. 129. **Ε**ὰν τύχη, καὶ σφάλῃς νὰ βάλῃς ἄλας περίσσειον εἰς τὸ Μαγέρευμα, ἔπαρε ἓνα σφυγάρι παστρικόν, πλύνετο καλά, καὶ βάλετο εἰς τὸ τζουκάλι, νὰ κάμῃ καμπόσιν ὥραν, καὶ τότε εὐγαλέτο, σφίγγετο εἰς ἓνα σκουτέλι, καὶ γείσου τὸ ζουμί ὅπου ἔβγαλε, νὰ ἰδῆς πῶς ἐπῆρεν ὅλον τὸ ἄλας· καὶ δοκίμασε πάλιν τὸ Μαγέρευμα, καὶ εἰάν ἦναι ἀκόμη ἀλμυρὸν, ξαναβάλε τὸν σπόγγον μέσα ὡσάκις θέλεις, καὶ εβγαίνει ὅλον τὸ ἄλας του.

Ἡ πάλιν, δέσε καμπόσον ἀλεῦρι σίτινον εἰσὲ πανὶ λινὸν καθαρὸν· βάλετο εἰς τὸ τζουκάλι, καὶ πέρνει ὅλην τὴν ἀρμύραν τὸ ἀλευρον. Ἡ τυλιξέ μιαν πετζέττα, ἦγουν τοβαγιόλι εἰς ἓνα κομμάτι ξύλον χοντρὸν ὡσὰν τὴν χερα σου, καὶ κοντὸν ὅσον εἶναι τὸ τζουκάλι· βάλετο μέσα νὰ βράσῃ καμπόσον, καὶ πέρνει ὅλον τὸ ἄλας ἢ πέτζα.

Εἰ δὲ καὶ ἔχεις κρέας, ἢ ὄψάριον ἀλμυρὸν, καὶ θέλεις νὰ τὸ κάμῃς γλυκόν, σκάψε τὴν ἀμμοῦ, θάψε το, νὰ κάμῃ μιαν νύκτα, καὶ εβγαίνει ὅλον τὸ ἄλας του, καὶ τότε ξέπλυε το καλά, καὶ φάγετο.

Νὰ ψήσῃς αὐγά χωρὶς φωτίαν.

§. 130. **Β**άλε ἓνα ἢ δύο, ἢ καὶ τρία αἰγά εἰς ἓνα καλάθι μὲ ἀσβέστην ἀσβυστον, τὸ ὅποιον βάλ-

λε εἰς τὸ νερόν, καὶ βράζωντας ὁ ἀσβέτης, ψύξει τὰ αἶγα, καὶ κερδαίνεις εἰς τὸ στίχημα.

Διὰ νὰ μὴ γροικᾶς ψύχραν τὸν χειμῶνα ὀλότελα.

§ 131. Βράσε ἀτζικνίδα εἰς τὸ λάδι· αὐτὴ εἶναι ἕνα χέρτον ὅπου ἔχει ἀγγίδας λεπτὰς, καὶ μάζωξέ την τὸ ταχὺ πρὶν εὐγῆ ὁ ἥλιος, καὶ μὲ τὸ λάδι αὐτὸ ἀλείψου ὅπου θέλεις νὰ μὴν αἰσθύνεσαι ψύχος.

Ἡ βράσε ὁμοίως μὲ τὸ λάδι ἀβρότανα, καὶ ἀλείψου ὡς ἀνωθεν· αὐτὰ εἶναι ὅμοια τῆς ἀψιδείας, μόνον ἐκείνης εἶναι τὰ φύλλα λευκότερα, τῶν δὲ ἀβροτάνων πρασινώτερα, ἀπὸ τὰ ὅποια βάνε καὶ εἰς τὸ κρασί, καὶ πίνετα, νὰ μὴ κρυώσης πώποτε.

Διὰ νὰ βράσης κρέας κακόφητον ὀγλίγωρα.

§ 132. Βάλε εἰς τὸ τζουκάλι ρίζαν τῆς ἀσζικνίδας, ἢ κομμάτια γυαλιὰ εἰς ἕνα μαγδάλιον λιθόν, νὰ βράσουν μὲ τὸ κρέας, νὰ γένη ὀγλίγωρα.

Ὅταν βράξη τὸ κρέας, εὐγαλέτο, καὶ βάλετο εἰς κρίον νερόν, νὰ σταματήσῃ ἕνα Πάτερ ἡμῶν· τότε ἀλείψέ το λάδι, ξανάβρασέ το, νὰ μαγερευθῇ παρευθὺς, εἴαν ἦτον καὶ ἑκατὸν χρόνων.

Βάλε μέσα εἰς τὸ τζουκάλι κρεμμύρον πεπορέσπορον, καὶ λάσπην κρασίαν ὀγλίγωρα βράσε, ἤγουν ἀπὸ τὸ πράσιον χρῶμα, ἵνα ψυθῇ ὀγλίγορῆτερα.